

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rându cu litere garmond

Discuție fără rost.

De la un fruntaș din Banat primim articolul care urmărește:

Țin că n'are absolut nici un rost discutarea chestiei, dacă a fost bine că conferința electorală națională (se 'i zicem așa, pentru-ca se mulțămim pe toți) din 10 Ianuarie n. c. a decretat activitatea, ori n'a fost bine? Până la conferință a fost cu cale să se discute chestia acésta în publicitate, pentru-ca mințile să fie pe deplin luminate; dar' după conferință, ba chiar și după alegerile la cari poporul român a manifestat o atitudine atât de impunătoare, a mai călări mereu pe chestia acésta și a 'i consacra serii de articoli, — e lipsă de disciplină, nu altceva.

Pentru-că disciplina de partid pre-tinde, că după-ce odată majoritatea s'a pronunțat pentru ceva, fie bine, fie rău, minoritatea are să se supună și să dea mână de ajutoriu majorității la realizarea și executarea hotărârilor luate, dar' nu se o certe mereu și să 'i pună bețe în roțe. E-ar aceea vor recunoște domni pasivisti, că acum sunt în minoritate, în disparență minoritate.

Va fi ea rea, activitatea, nu 'i vorbă, dar' odată acceptată de adunarea românească, bună are să fie, și pentru pasivisti. Intocmai cum bună a fost mergerea cu memorandumul la Viena pentru toți Români, și pentru cei ce erau la început contra facerei acéstu pas, căci în procesul memorandumului pe mulți dintre acestia i-am văzut figurând ca apărători.

Dacă procedau pasivistii corect, cum s'a așteptat de la ei, puteam să eșim cu câștig și mai mare din luptele electorale, în cari am intrat, nu o negăm, în pripă mare, nepregătiți, — pentru-că sprijinul lor cam tocmai acolo ni-a lipsit unde nu mult trebuia, ca să învingem.

Și mai de prisos este apoi a pune în discuție chestia, dacă vom avea ceva folos de deputații naționali intrați în parlament, ori nu? Cei-ce așteptă, ca cei opt deputați naționali români să răstörne cu susul în jos întreaga ordine de stat pôte chiar în primul an al ciclului parlamentar, sigur că nu vor vedé nici un folos în faptul că suntem reprezentați și noi în dietă. Ce vor puté face 8—10 ómeni față cu 400? Dar' folosul nu aci trebuie căutat și nu de aci trebuie așteptat. Să 'l scótem de acolo de unde trebuie scos. Adică din faptul, că acum avem și noi opt deputați, cari în virtutea dreptului de imunitate și a cercului lor de activitate, pot să convocé în una și aceeași zi opt întruniri publice de popor, la opt locuri diferite, fără nici o frică că s'a opriți ori împedecați, e-ar în ziua următoare pot ține întruniri în alte opt locuri, și astfel într'o săptămână pot ține peste cincizeci de meetinguri naționale românești.

Eu aici găsesc folosul ce ni-l dă activitatea și rezultatul eșit din ea. Pentru-că vremile sunt rele și grele. De bine nu vom prea da în curând, ci tot de mai rău. Am scăpat pôte de proiectul de lege al lui Berzeviczy, dar' cine ne garantéază, că urmașul său nu va prezenta parlamentului alt proiect, și mai aspru pentru naționalitățile

nemagiare, așa cum cere presa soviniștă magiară, și atunci va trebui, ca întreg poporul românesc să sară în picioare și să 'i spună cuvântul de protestare în contra ori-cărei încercări de a se lua școlă din mâinile sale pentru a deveni mijloc de magiarizare pentru copiii români.

Posibilitatea de a se pronunța poporul românesc îi este acum dată, și nu i-se mai pôte lua.

Ori pôte alt proiect de lege, tot asupritor pentru poporul român, vine prezentat dietei, a cărui primire cei opt deputați naționali români nu o pot împedeca, precum n'ar puté-o împedeca nici 60 de deputați naționali români, dar' cei opt deputați români pot ține o sută de meetinguri de protestare în contra aceluia proiect de lege, pe lângă că 'l vor combate cu toate armele logice și ale dreptății în fața dietei, și cu acésta au făcut destul.

Activitatea își are deci negreșit folósele sale, însă numai în cazul, dacă cei opt deputați români vor fi ómeni la locul lor. Încrederea poporului o au; arete-se acum vrednicii de ea, pentru-ca poporul se nu se desiluzioneze și disguste.

Crisa. Contele Tisza a fost Mercuri la Viena și la orele 2 d. a. a fost primit în audiență din partea Maiestății Sale. Se așteaptă că contele Tisza a făcut propuneri M. Sale, că ce se va întâmpla în cazul dacă până la 8 Martie noul cabinet nu va puté fi compus? Dieta adică a luat hotărâre când s'a prorogată, că în 8 Martie negreșit să întrunește de nou, fie că până atunci este guvern nou, ori nu este.

Ca rezultat tot al audienței de Mercuri a contelui Tisza se dă știrea, că M. Sa va mai cere sfatul următorilor politicieni magiari, cu privire la rezolvarea crizei: Werkerle, Hólosy, Láng și conte Cáký, președintele casei magnatilor. Faptul că toți acestia aparțin partidului liberal, dă însă la combinațiune, că Coróna nu e aplecată să lase noul guvern din șirele opoziției coalizate, ci tot din partidul liberal. Se vorbește și despre disolvarea de nou a dietei.

„Răfuiala.” Se refuște cu noi „Gazeta Transilvaniei”. Pare-că ar mai face și alta de cât numai se refuște, când cu unii, când cu alții. Cu noi se refuște de vre-o treizeci și atâția de ani, și încă atât de bine, în cât a convins opinia publică românească cu desăvârșire, că politica ziariului nostru e cea bună și corectă, întré împrejurările în cari trăiește poporul român din statul ungar. Dovadă hotărârile luate în conferința din 10 Ianuarie n. c. atât cu privire la activitate, cât și cu privire la rezolvarea programului. Acesta e un succes, pe care „Gazeta” n' a ni-l pôte nega. Pentru-că e în război cu „Gazeta” când spune, că ziariul nostru s'a luat după foia de la Arad și cea din Orăștie. Din contra. Ele s'a luat după noi. Și tot așa și conferința din urmă. De ce? Probabil pentru-că așa e bine. Dar' „Gazeta” poftească numai și refușcă-se mai departe cu noi. Nu ne așteptăm. Noi suntem mulțămiiți cu rezultatul politicii noastre, așa cum a eșit ei din conferință și din alegerile din urmă. Că „Gazeta” nu e mulțămită? Când a fost „Gazeta” mulțămită?

Albumul artistic din Sibiu.

Correspondență din București.

— 16 Faur 1905.

Când vedem zilnic costumele și cusăturile țărănești, sau țesăturile, cari alcătuiesc podóbele modestei case române, nu rămânem adânc impresionați, deore-ce ochiul nostru s'a obișnuit cu ele. Știm că ele fac parte din trebuințele noastre. Le iubim, fiind-că așa ne-am pomenit cu ele. Le cultivăm ca și alte obiceiuri și tradiții, prin cari ne deosebim de alte popóre. De valórea lor însă nu ne dăm cu toții seama. Nu știm ce ascund în sine acele diferite linii și multiple colori, pe cari veacurile le-au așezat lângă olaltă în o armonie așa de plăcută ochiului.

Cu totul altfel însă judecă și sunt străinii în fața acestor produse ale mânel țărâncei române și dintré ai noștri acei cărturari de la oraș, cari numai rar se cobóră în mijlocul poporului. Ei găsesc în fie-care colț de îmbrăcăminte, în fie-care capăt de pânză o dovadă de abilități, de porniri. Cu interesul omului de știință și cu plăcerea artistului fin, cărturarul rămâne înmărmurit în fața descoperirilor ce le face asupra acestor podóbe.

Nimeni nu și-a dat mai bine seama despre acest fapt ca profesorul D. Comșa din Sibiu. Eșit din popor, d-a-a de mult și-a făcut un obiect de preocupare statornică din sôrtă țărâncului. Va fi lucrat dea, de sigur, mult și bine pentru a desțepa în țărâncul din împrejurimile Sibiului interesul pentru o agricultură mai rațională. Ca profesor la seminar, va fi sedit fără îndoială în multe înimă entuziasmat pentru gile, pentru acea parte din pământul ardelenesc care a fost și trebuie să rămână românească. Să mi fie iertat însă să afirm, că prin nimic n'a putut să aducă un mai bun serviciu poporului ca prin *Albumul artistic* de cusături și țesături române.

Ceea-ce până acum n'au făcut nici studiile de informații politice, nici arătarea mișcărilor noastre culturale, vine să îndeplinească acest album, să vorbească în colori vii de o parte prețioasă din sufletul românesc.

Ere, prin urmare, așa de firesc, ca apariția lui să s'arîdească o generală plăcere. Străinii, ca și lumea noastră cu care au aum prilejul să se convingă, cum acest popor, atât de vitreg tratat de stăpânitorii săi și în vecinică luptă cu condițiile de traiu, a putut totuși să-și conserve și desvólte gustul și priceperea sa pentru frumos.

Și dacă până acum nu se știa, sau cel puțin nu aveam dovezi tipărite de cât despre poezia populară, iată-ne acum în fața unor documente a unei alte ramuri a artei, a artei aplicate.

Dările de seamă, cetite în ziarele de-a casă, mă fac să cred, că albumului i-s'a făcut o primire după vrednicia sa. Voiu adăuga la acelea, câteva reflexii despre modul cum a fost primit aici la București. Firește, ore-care deosebire este. Competența de aici este ceva mai mare, pentru-că cei ce s'au pronunțat sunt, afară de specialistii în materie, ca profesori de arte și estetică, scriitori și erudiți, chiar membrii dinastiei române.

A făcut foarte bine dl Comșa că a venit în persoană la București, ca să dea esplanșă cuvenite asupra lucrării sale și amănunțit asupra poporului ardelen. Scriitoriul acestor rânduri a fost martor la diferite întrevăderi avute de autor cu personalități marcante ale vieții noastre publice și a văzut cum comentările abile ale profesor ilustru și mai mult valórea paginilor tipărite.

De sigur, nici d-a-a nu se aștepta la atâtea suferințe și mai ales la bucuria și mulțămirea

mirea desevărită ce va procura Suveranilor României.

Se știe că în familia dinastiei române se cultivă multă artă. Carmen Sylva, strălucita poetă, cultivă și muzica și pictura. Princesa însăși e președintă a societății „Tinerimea artistică.” M. Sa regele e un dibaciu muncitor în lemn și sculptură. Gustul lor în materie de artă este prin urmare ales și aprecierea lor întemeiată nu numai pe sentiment, ci și pe pricepere adâncă.

În seria audiențelor primite, dl Comșa a avut fericirea să se convingă cu prisosință despre asta. D-a-a început audiențele cu *Maiestatea sa Regina*, unde a fost primit în 8 ale lunii curente.

În numele Reuniunii agricole din Sibiu ca editor și al său ca autor, dl Comșa a oferit M. Sale trei albumuri, compuse din cele trei serii de modeluri cari au servit la întocmirea albumului cromo-litografiat, cuprinzând unul broderii originale, altul modele de țesături în bumbac și al treilea țesăturile în lână.

Impresia pe care a produs-o asupra Reginei aceste minunății ale acului și războiului românesc nu se pôte descrie. Exclamările de admirație nu mai încetau și ochii ageri examinau cu plăcere bucată de bucată, remarcând în toate ce era frumos și caracteristic. Carmen Sylva iubea și până acum țărânce române; se pare însă că de data asta a învâțat a o iubi și mai mult, căci nu înceta să aducă laude pentru munca atât de subtilă. Maiestatea Sa consideră desolitoia artistică a României o dovadă de admirație *Europei* și a asigurat pe dl Comșa că va trimite cele trei albume la Paris, unde aranjarea unei expoziții de asemenea obiecte e tocmai în curs. Grație Reginei, astfel albumul din Sibiu se va prezenta înaintea publicului celui mai rafinat în gusturi artistice, și va avé de sigur același succes, făcând cunoscut lumii ceea-ce simte și ce pôte crea țărânce române din Ardeal.

Deosebit de afectată la vederea câtorva din cele mai alese cusături, M. Sa a binevoit a comanda după modelul lor diverse lucrări, ce vor fi efectuate de aceleași harnice țărânce, cari și-au dat concursul la facerea albumului cu modele.

În tot timpul audienței, dl Comșa a fost răsplătit cu cuvinte de cele mai călduroase pentru truda și zelul său neobosit și pentru priceperea în aranjarea și conducerea lucrării.

A treia zi, în 10 ale curente, dl Comșa a fost primit de Maiestatea Sa Suveranul României și a avut ocaia să admire pe acest înțelept șef de stat, cum își manifestă sentimentele sale față de tot ce e românesc. Maiestatea Sa a făcut, întré altele, comparații, între cusăturile noastre și cele străine; le-a asemănat cu mustrele de stofă de tapet și mobile etc., cu cari erau decorate splendidele încăperi ale palatului, și a binevoit a constata:

— „Totuși cele din album sunt mai frumoase, pentru-că sunt mai artistice și sunt românești.” Cu agerul său spirit de combinație, Regele a găcit îndată, că aceste cusături și țesături mai pot fi aplicate și ca obiecte casnice și că ele pot servi ca modele în școlile noastre profesionale, așa că li-s'ar puté da o dezvoltare mai mare și mai sigură.

Văzând și câteva planșe de sculptură românească, M. Sa s'a interesat în special de acésta ramură, întrebând dacă se găsesc multe urme în popor, și la afirmarea dlui Comșa a binevoit a 'l sfătuși să facă tot posibilul, ca să adune și modele de acestea, formând astfel o nouă și tot atât de prețioasă colecție de modele sculpturale.

În urmă a cerut să i-se trimită 12 csemplare din albumul tipărit, pe cari le va dăruia pe la locuri înalte în străinătate și la diferite instituții locale. După aproape trei sferturi de oră a concediat pe harnicul autor al albumului, îndemnându-l la stăruință și mulțumindu-i pentru satisfacția sufletescă ce i-a procurat.

Aprópe aceleași cuvinte dulci și măgulitoare i-a fost dat dlui Comșa să le audă la palatul princiar de la Cotroceni, unde l'a primit Alteța Sa Princesa moștenitoare. A. Sa i-a arătat deosebită înclinare pentru colorile închise, a comparat apoi modelele române cu altele și le-a găsit într-o tótă superioare. În general Princesa e foarte bine orientată în arta populară la diferite popóre și apreciază cu entuziasm varietatea și frumusețea formelor române. Deoarece până acum o colecție din Ardeal nu avea, ținea să fie informată asupra ținuturilor din cari erau culese diferitele piese și făcea observații foarte judicióse asupra deosebirilor.

După ce a binevoit a comanda și Alteța Sa câteva lucrări, a mulțumit călduros pentru tóte, în deosebi pentru un dar de o rară frumusețe ce dl profesor îl făcuse m'celor Prinse, și a promis că o să atragă atențiunea societății de elită din București asupra comórei de artă națională, cum póte fi albumul oferit.

Nespărat că e foarte greu de redat ce a simțit autorul albumului în acele frumoase momente, când Suveranii României și filiorii ei Domnitori s'au pronunțat așa de fără rezervă. El a rămas adânc emoționat și mulțumit în sufletul său, nu pentru că i-s'a recunoscut meritul muncii, ci fiindcă meritele poporului și în special ale femeii române au găsit o atât de justă și de caldă apreciere.

Negreșit că primire bună au găsit în tóte cercurile. Scriitori ca Maiorescu, Slavici, Vlahuță, și alții au găsit cuvinte calde; mulți dintré domnii miniștri și membri ai Academiei, în frunte cu presidentul ei dl Kalinderu, au felicitat personal pe dl autor, ear specialiti ca Tzigara-Samurcaș și Strâmbulescu, și alți pictori și-au exprimat perfectă lor satisfacție.

Iată deci o operă, pentru care interesul a pornit de sus în jos, de la capul Românilor din Regat, și care nu va întârzia a-și aduce ródele sale meritate pentru poporul întreg. Dl Comșa și reuniunea pe care o prezidează și-au găsit răsplată deplină în succesul moral de până acum. Fie, ca acest succes să-i îndemne la noue lucrări, așa cum e dorința exprimată de Regele României și cum o împărtășesc toți Români de bine. *Fidelio.*

Sinod protopresbiteral în Sibiu.

— Raport special. —

Sibiu, 15/28 Faur 1905.

Astăzi s'a ținut sinodul protopresbiteral ordinar al tractului Sibiu, conform prescrierilor Statutului organic. Sinodul a fost bine cercetat din partea membrilor, ceea ce dovedește interes față de cauzele noastre bisericesti, școlare și episcopale din acest tract. Bună impresie face când vezi la întrunirile sinodale de aici pe Preaon. domni asesori consistoriali și alți stimați domni inteligenți din centrul protopopiatului participând alături cu țărani fruntași din Reșinari, Boița și alte comune din tract, discutând și interesându-se cu toții de trebile relegate la competența sinodului.

La astfel de ocazii pare că vezi pe veteranul nostru protopresbiter întinerit și cu tóte că povara anilor 'i apasă umerii, își împlineste cu demnitate greaua sa chemare.

Sinodul a fost deschis de dl protopresbiter cu următoarea cuvântare:

„Onorabil Sinod protopresbiteral, Stimaiților domni și mulți iubitori frați!

După un an de zile ne vedem din nou întruniți în sinod protopresbiteral, ca să ne dăm seama ce chemați la lucru despre împlinirea chemării noastre și rezultatele obținute. Întrunirile sinodale nu sunt întruniri de ocazie, ci sunt adunări prescise și normate în lege, în tocmai ca sărbătorile sfinte în calendaristică, unde toți membrii își au rolul ca factori decizatori, după poziția ce ocupă în organismul protopresbiteratului, la a cărui înaintare și progres material, moral și religios, chemați suntem cu toții a lucra. Că-

pul e vast, terenul de cultivat improductiv, cere multă iacuință și și mai multă bunăvoință.

Sămănătorii isteți mai întâi prepară agrul și apoi cu mâna desteră împrăștie sămânța, îngrijind, ca aceea să cadă pe pământ roditor, ear' după ce a răsărit o plivește de neghină și alte buruieni stricătóse, și punându-și nădejdea în Dumnezeu așteaptă secerișul bogat, care 'i și răsplătește ostenețla cu îmbelșugare, după ce și el a făcut tot ce i-a stat în putință.

Sămănători suntem și noi slujitorii altariului; sămănători și cultivători ai fiilor poporului sunt și învățătorii satelor; sămănători și împreună lucrători sunt toți bărbații inteligenți ai bisericii noastre naționale înzestrați cu cultură intelectuală. Misiunea tuturor este a munci zilnic, a prepara terenul înțelesit — înțeleg massa poporului, — dar' a lucra cu aceeași istețime, cu acel zel și râvnă, cu care lucră sămănătorii harnici țarina sa.

Plăia și căldura sórelui fac să încolțască, să răsară, să crească și să rodască sămânța în țarina agronomului; unde însă lumina sórelui nu străbate, munca sămănătorului zădărnice este. Cuvântul evangheliei la preoți, al cultivării la învățători și al propagării cu iubire și desinteresare la inteligenți, este ca plăia și căldura la holde; și unde propovăduirea cuvântului evangheliei, al cultivării și al propagării marilor virtuți creștinești „credința, nădejdea și dragostea” lipsesc, societatea tânjește, căci aceste sunt lumina și căldura inimilor și a sufletelor. „Așa să lumineze lumina voastră înaintea ómenilor, ca văzând faptele voastre cele bune se preamărescă pe Tatăl nostru Cel din ceruri.” Aceste zice vouă preoților Domnul cel ce a venit în lume, ca să lumineze pe tot omul și să răscumpere lumea de păcat.

„Lăsați pruncii să vină la mine, că unora ca acestora este fágduită împărăția lui Dumnezeu.” Acest exemplu să 'l urmeze învățătorii poporului, căci Dascălul cel mare le-a zis acestea învățăceilor săi, când mamele voiau să-și ducă copiii înaintea învățătorului să 'i binecuvinte.

Și acum, domnii inteligenți, cu cât cineva are mai înaltă pozițiune în societate, cu atât privilegiile poporului sunt mai mult îndreptate spre dînsul, și fiindcă puterea vitală a unui popor consistă în moralitatea lui, ear' moralitatea se bazează pe religiozitate, cea mai frumoasă chemare a dvóstră este, a sprigini cu cuvântul și cu fapta în tot locul organele bisericesti întru propagarea religiozității și moralității. Unde inteligența nu 'i pune tótă influința a sprigini pe preot, ba pe de-asupra îl mai și persiflăză, acolo încolțește semidoctismul, care este cel mai mare vrăjmaș al religiozității și moralității și chiar al ordinii bune și al disciplinei în biserică și în societate. Necercetarea bisericii din partea inteligenței și cercetarea altor locuri de petrecere, înfulețeză în mod păgubitor asupra poporului, ba chiar și când suntem în biserică nedând prin semne esteriore expresiune simfimentelor religioase, îl facem pe popor să ne urmeze, crezând, că ceea-ce facem — sau nu facem — noi inteligența, știm de ce facem așa, și iată sămânța semidoctismului periculos.

Stimaților domni și frați! Privind numărósa inteligență din această reprezentanță a protopresbiteratului, ne saltă inima de bucurie de frumosul progres, când ne aducem aminte de umilita stare din trecut, când numai cu 50—60 de ani înainte am fi fost chemați să ne întrunim în sinod protopresbiteral chiar în acest centru de cultură, cărturarii noștri ar fi fost... Psalmistii și Saltichienii din Reșinari și Boița și póte încă din vre-o 2—3 comune din acest ținut, întré cari Sibiul ar fi stat departe înderept. Și dacă bucuria ne este mare pentru acest progres în cultură, nu mai puțină ne este mahnirea când vedem, că în proporția în care a progresat cultura, în aceea proporție a scăzut religiozitatea și moralitatea. Să nu ne geneze constatarea acestui rău mare, ci mai mult să ne îngrijim a 'l delătura, angajându-ne a conlucra cu toții pentru stérpirea lui, ca să închidem calea a rmașunii de societăți periculoase socialiste, nihiliste, anarhiste și altele, cari în zilele noastre s'au sporit în tóte pățile lumii.

După acestea, venind la însuși obiectul întrunirii noastre de astăzi, salutându-vă cu

dragoste, implor darul duhului sfânt asupra lucrărilor noastre și deiar sesiunea sinodului acestuia deschisă.

Obiectele ce s'au pertractat în sinod au fost cele prescise de „Statutul organic” pentru sinódele ordinare, a nume, s'a citit raportul general al oficiului și comitetului protopresbiteral despre tóte afacerile petrecute în anul trecut în protopopiat, s'au censurat apoi socotelile fondului protopresbiteral pe anul 1904 și s'a votat budgetul anului 1905.

Un singur lucru neplăcut (să scuza domnii preoți pe cari nu 'i privește) s'a sulevat în raportul general al oficiului protopresbiteral, a nume, că nu toți preoții și-ar fi împlinit conștiințios și la timp datorințele prevăzute în „Stat. org.”, regulamente și planul cronologic. Afând însă că numărul acestora e neînsemnat, să sperăm, că pe viitoriu va dispăre cu totul și-și vor împlini toți esact oficiul, ceea-ce biserică e în drept a pretinde de la fie-care slugitor al ei.

Un membru sinodal.

„Asociațiunea.”

Convocare.

Adunarea generală a despărțământului IV. Sibiu al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” este prin această convocată pe *Duminecă în 12 Martie* st. n. (27 Faur v.) la 11 ore a. m. în sala de ședințe din Muzeul național, pe lângă următorul

Program:

1. Deschiderea adunării prin directorul despărțământului.
2. Raportul general al comitetului.
3. Raportul cassariului despre starea cassei după rațiociniul anului 1904 și prezentarea proiectului de budget pe anul 1905.
4. Censurarea rațiociniului și a proiectului de buget.
5. Eventuale propuneri independente.
6. Alegerea comitetului pe un nou period de 3 ani.
7. Disposiții pentru verificarea protocolului adunării generale.
8. Închiderea adunării.

La adunare invităm pe toți membrii și binevoitorii despărțământului nostru.

Sibiu, din ședința comitetului despărțământului IV., ținută la 12/25 Faur 1905.

Dr. Liviu Leményi
directorul desp.

Lazar Triteanu
secretariul desp.

NOUTĂȚI

Miliția și alegerile dietale. Cătim în gazetele magiare că ministrul comin de război a adresat comandelor de corp din Ungaria un ordin de zi, în care pe baza rapórtelor primite constată cu mulțămire că trupele conștinate pentru susținerea ordinii la alegeri și-au împlinit chiămarea „în mod vrednic de recunoștiință”. (De pildă, la Cehul-Silvaniei!).

Situația din Rusia devine tot mai critică, turburările se țin lanț; la greva lucrătorilor de fabrici s'au asociat deja și funcționarii și lucrătorii de la căile ferate, revoluționarii stau gata să continue cu atentatele, ear' lupta pentru constituție începe să aibă răsunet și în clasele sociale superioare. Astfel, acum de curând ministrul de agricultură a înaintat țarului un memorandum, rugându-l să dea terii constituție și să convoce reprezentanța poporului la stat. Cea mai critică situație e acum în Varșovia și în guvernământ. Caucaz. Despre stările din Varșovia z'ariul „Vossische Zeitung” (din Berlin) a primit de la corespondentul său următoarele: „Fiindcă în timpul din urmă foarte mulți poliștiști au fost găsiți la posturile lor împușcați, ori junghați, autoritățile au luat dispozițiuni, ca fiecărui poliștiș să se de a ca în orice locu câte un soldat artilerist, armat cu revolvă. Oficerii cari cu ocaziunea turburărilor din urmă s'au purtat brutal și în mod barbar, sunt boicotati de întreg publicul civil; îndată ce vre-un oficer de acestă întră în vre-un local public, întreg publicul civil se ridică și părăsește localul”. Ear' despre stările din Caucaz o telegramă de alaițieri spune, că revoluția s'a încins în întreg Caucazul; poporul agricol și populația orașelor încă s'a asociat la revoltă; în multe locuri a dat foc oficiilor de vamă și de poștă și că comorțianții străini s'au refugiat toți în străinătate.

Conți noi. Fôia oficia'ă mag'ară publică în numărul de Marti, că M. Sa a conferit căpitanului *Tólkács József* de *Kajóka* și fratelui său locotenent *Takács István* de *Kajóka*, titlul de conte, dându-le totodată permisiune să-și împreune predicatul și porecla cu predicatul și porecla familiei conte *Tolvay de Köpösd*, stinsă deja în 1808 în descendența de gen bărbătesc, și să întrebuințeze armatele foste ale conților Tolvay.

Concertul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, aranjat Sâmbătă la 25 Februarie st. n. a. c. în „Unicum”, a fost un nou privilegiu de a întruni câteva sute de persoane la o producție bine isbutită din tóte punctele de vedere. Punctele programului, bine alese și variate, au fost executate cu precisiune și multe din cântări au fost bisate. Solistii: dșora Eugenia Roman, P. Șerban, Nicolae Ișan și Nicolae Neagoe, s'au arătat în mod vrednic, în deosebi a plăcut solul dșorei Roman, care se bucură de voce dulce, melodioasă. Năsfirite aplauze au fost recompensa conducătorului corului, a dlui *Candid Popa* și a zeloșilor coriști. Posta humoristică, ținută de coriste, a contribuit la perpetua veselie și a adus și ea frumos venit fondului pentru masa învățăceilor meseriași. Pălăria „Dzu vede”, purtată de la masă la masă și de la persoană la persoană de presidentul Reuniunii, dl *Vic. Tordășianu*, a adăus însemnata sumă de cor. 21.02 la fondul vedivelor și orfanilor meseriașilor. Jucul animat, dar' cam înecroat din pricina mulțimei, a decurs cu vioiciune până aprópe de zorile zilei. Inteligența noastră a fost cam slab reprezentată. Pe lângă câștigul moral, Reuniunea a adăus mult prin această producție și la câștigul material.

Nou inspector școlar. Ministrul ung. de culte și instrucțiune publică a numit inspector peste școlele din comitatul *Alba-Inferiôra* pe dl *Nehéz János*, fost până acum inspector-adjunct în comitatul *Hunedóra*.

Mecenatul școlilor. Contele *Carol Csáky*, episcop rom. catolic în *Vaț*, a dăruit orașului *Vaț* 200.000 de coróne pentru școlele populare ale orașului. Din această sumă cu 90.000 se va clădi un edificiu nou pentru școala de băieți, ear' restul se va fructifica în scopul îmbunătățirii salariului învățătorilor și învățătoarelor.

Miserie în comitatul *Cojocna*. Ziariul „*Nemzeti Hírlap*” din *Cluj* rapórtază că dintré 31 comune ținătoare de pretura *Clujului* 15 sunt în așa mare miserie, în cât au cerut de la comitat bucate pentru traiu, sămânță de sămănat și nutreț pentru vite. A nume, comunele: *Rőd*, care a cerut 410 măji metrice de sămănță și 300 mm. de cucuruz pentru traiu; *Ajton* 150 mm. sămănță și 100 mm. cucuruz pentru traiu; *Pata* 116 mm. de fân, 29 mm. sămănță și 171 mm. cucuruz pentru traiu; *Boos* 50 mm. sămănță; *Solyomkő* 6 mm. sămănță și 150 mm. cucuruz pentru traiu; *Fodorháza* 113 mm. cucuruz pentru traiu; *Bádok* 110 mm. cucuruz pentru traiu; *Feurd* 600 mm. cucuruz pentru traiu; *Cura* 200 mm. cucuruz pentru traiu și 20 mm. sămănță; *Korçád* 300 mm. cucuruz pentru traiu și 24 mm. sămănță; *Borşa* 240 mm. sămănță; *Magyarujfalu* 132 mm. cucuruz pentru traiu și 114 mm. sămănță; *Aphida* 200 mm. cucuruz pentru traiu, 25 mm. sămănță și 300 mm. de fân; *Választ* 24 mm. sămănță. Comunele *Feleac* și *Somesfațu* sunt relativ scutite de miserie prin faptul că fiind situate aprópe de *Cluj* locuitorii mai capătă de lucru prin *Cluj* și astfel câștigă barem cât e pentru traiul de pe o zi pe alta.

„Mielul, casă de împrumut și păstrare societate pe acții în *Poiana*” (lângă *Sibiu*), își va ține adunarea generală pe anul de gestiune XIII (1904) în 12 Martie st. n. în *Poiana*. „Mielul” s'a înființat în 9 August 1891 cu capital social de 50.000 de coróne. La 31 Dec. 1904 avea fond de rezervă 18.867 cor., fond de z'dire 5039 coróne, depuneri 358.794 cor., escompt de cambii 92.809 cor., împrumuturi h'potecare 118.686 cor., împrumuturi pe obligațiuni 114.036 coróne, etc. Profitul curat al anului 1904 e 9.408 cor. 25 fil., din care 2500 cor. dividenda (5%) + 2500 supradividenda acționarilor (5%). Pentru scopuri culturale sunt destinate 500 coróne din fondului cultural filantropic al bănușii și 200 cor. fondului de z'dire a bisericilor din *Poiana*.

După vânt! Până acum ziua de 15 Martie a revoluției din 1848 nu era decretată sărbătoare națională oficială, ci o serbău — cu alaiuri, cu procesiuni — numai independenti. Pentru țără, cu școle cu tot, era sărbătoare națională oficială ziua de 11 April (ziua san ționării legilor din 1848). Acum însă, după ajungerea konsulților la putere în dietă, magistratul *Budapestei* a întors manta după cum sufia vântul și a decretat pentru tóte școlele din capitală de sub jurisdicțiunea sa (propria autoritate) ziua de 15 Martie ca sărbătoare națională, a cărei serbare e obligatorie. — Așa cetim în „*Egyetértés*”.

(216) 37--52

Szebenvármegye allspánjától.

1855 1905 II sz.

[59] 1—1

Hirdetmény.

A resinári kiágazás th. uton levő 11 sz. Schevis hidnak beton vagy vasbeton szerkezettel leendő újból építésére és ezzel kapcsolatos utkorrekcióra vonatkozó munkálatok biztosítása céljából hivatalomnál 1905. évi március hó 20 án 10 órakor zárt ajánlati verseny tárgyalás fog tartatni.

Az erre vonatkozó feltételek és a közlebbi adatok a szebenvármegyei m. kir. építészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban megteudhatók.

Nagyszeben, 1905. évi február hó 24-én.

Reissenberger
alispán.

[50] 3—3

Edict de licitațiune.

Edificarea școlii din comuna Deda, protopresbiteratul Reghin, se dă în întreprindere pe calea licitațiunei minuende, care se va ține în 19 Martie st. n. a. c. la 2 ore p. m., în cancelaria comunală din Deda.

Prețul strigării e de 16.439 cor. 34 fil.

Doritorii de a licita au să depună vadiu de 10% de la prețul de strigare în bani gata sau în hârtii de valoare.

Planul și preliminarul, împreună cu condițiunile de licitare, se pot vedea în cancelaria oficiului parohial.

Comitetul parohial greco oriental.

Deda, la 19 Februarie st. n. 1905.

Léon Popescu
president.**Stefan Morărean**
notariu.**Fên**

30 care, prima calitate se poate cumpăra de la domnul Daniil Constantin, paroh în Ighișdorful-român, p. u. Bükös.
(58) 1—8

Un candidat de avocat

cu praxă corespunzătoare pentru a conduce cancelaria, perfect în stil român și magiar, se primește numai decât, pe lângă condițiuni foarte favorabile, în cancelaria **advocațială Dr. Mátyás Lázár, Sibiu**, strada urezului.
(56) 1—3

Prin **Librăria archidieceasă din Sibiu** se pot procura următoarele icône:

Ingroparea Domnului (Aer)

Mărimea 56/68 cm.: simple 21 cor. fine 27.40 cor., forțe fine 39.20 cor.

Mărimea 63/79 cm.: simple 27.40 cor. fine 39.20 cor., forțe fine 48.40 cor.

Mărimea 74/100 cm.: simple 39.20 cor. fine 48.40 cor., forțe fine 70 cor.

Mărimea 82/120 cm.: simple 48.40 cor. fine 70 cor., forțe fine 98 cor.

Mărimea 110/140 cm.: simple 67.20 cor., fine 89.60 cor., forțe fine 117.60 cor.

Efteptuirea se poate face în 24 zile.

Au apărut în **Tipografia archidieceasă**:

Noul abecedar de Dr. Petru Șpan
Prețul e 40 fileri.

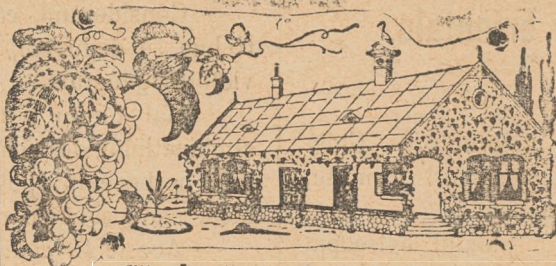
Călăuza noului abecedar
De acelaș. — Prețul 20 fileri.

Se pot procura de la **Librăria archidieceasă**.

Zacharia Boiu**Frunze de laur****Poesii eroice din
anii 1877—1878**Publicate de . . .
Ioan Baptist Boiu.

Prețul 50 fileri plus porto postal.

Librăria archidieceasă.

Să plantăm umbrar de viță de vie

pe lângă orice casă și în grădinile noastre de casă, în pământ și năsip.

Pentru acest scop însă nu se potrivește ori ce soi de struguri, deși toate soiurile sunt plante curpenitoare, fiindcă o parte mare din ele, chiar și dacă se desvâltă, nu dă rōde, din care cauză mulți nu au putut obține nici un rezultat. Dacă însă se plantază soiuri bune pentru formarea de verdăți, acestea provēd apoi casa pe întreg timpul cōcerii cu cele mai eminente soiuri de struguri tāmăioși și alte soiuri de struguri dulci.

Strugurii cresc pretutindenea în patria noastră și nu există casă, pe lângă ale cărei ziduri nu ar putea fi cultivați, cu neînsemnate spese; afară de aceea servesc de cea mai frumoasă podōbă și pentru alte clădiri, grădini, garduri ș. a. fără să detrage cāt de puțin din locul menit pentru alte scopuri. Ș'apoi strugurii sunt cele mai mulțămitoare pōme, deore-ce rodesc an de an.

Soiurile sunt descrise în un preț-curent ilustrat, care, indicându-se adresa prin cartă postală, se trimite fie-căruia, gratis și franco. Altoi de vie se pot cāpeta încă în cantitate mare cu prețuri reduse. Vinuri pentru casă: de la 50 litre în sus cu prețuri forte efine, cum și „Delavare”, de-a dreptul pentru plantat, și vin de probă de la această viță.

Ermelléker Erste Rebenveredlungs Anlage
Nagy-Kágya (comit. Bihor)**Pentru domnii preoți!**

De la **Librăria archidieceasă** se poate procura

CONDICĂ

bine compactată în piele și cu pāreți tari,

în care (conform circulariului consistorial numărul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului și cari merită a fi însemnate pentru posteritate.”

Conține 200 fol.

Prețul 6.60 cor., + porto postal 80 fil.

Atelierul de croitorie**Ioan Părău**

Sibiu, strada Poplăcii nr. 21.

În acest atelier se confecționează tot felul de vestimente bărbătești, jachete pentru dame, și
= **reverenși** =
Asemenea se primesc spre executare reparaturi. Lucru trainic.

Cel mai
bun
cosmetic!**Frumseța
femeiască**

poate fi câștigată, potențată și menținută

prin escelentul preparat curățit chimice, care nu conține nici mercuriu nici plumb, cu totul nestricăcios

Crema MARGIT Földes

Acastă universal renumită pomadă de obraz, care se capătă în toate farmaciile, drogeriile și parfumeriile, delatură pistruiele, petele de ficat, jubruțele, cari de piele, și alte necurățenii de piele, ba chiar și netezește sbărelile și semnele de vârsat, și dă obrazului colorie albă, lucie și fină.

Prețul: borcan mic 1 cor., borcan mare 2 cor.

Pudră Margit (în 3 colori) 1.20 cor.

Săpunul Margit 70 fileri.

Pastă de dinți Margit 1 cor.

Apă de obraz Margit 1 cor.

Cu ramburs sau pe lângă trimiterea prețului înainte trimite producetul

Clemente de Földes,
farm., Arad

Depositar principal în Sibiu:

în farmaciile: Guido Fabritius, I. C. Molnár, Carol Müller, Ervin Rummel, în drogeria Carol Morscher, în magazinul de săpun și parfumeria Meltzer.

Efect
grabnic și
sigur.Scutit
prin lege.Feriți-vă
de imitații!

(57) 1—5

Somatose Albumină de carne.

Cel mai eminent mijloc producător de apetit, și întăritor de nervi.

Se capătă în farmacii și drogerii.

[39] 2—20

Săpunul Schicht

cu marca:

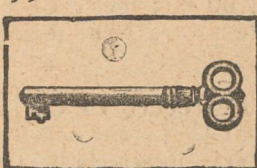
„cerb“

ori

„cheie“

e cel mai bun, mai spornic și prin urmare cel mai eficient. E liber de substanțe stricăciōse.

Se capătă pretutindenea!

(5) 30—46

!! La cumpărare să se observe, ca fie-care bucată de săpun !! să fie provēdută cu numele Schicht și cu o marcă de sus. !!

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bōle

pe lângă garanție.

da împrejurărei, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiuturi de ureche, bătăie de inimă, sgârciuri de inimă, asma, auzul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftii de mănecare, receală la mâni și picior, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bōle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate încurșe din toate părțile lumii cari prețuiesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste ates. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deore-ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieffinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.—

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4.—

folosibil la copii și femei de constituție forte slabă.

Epeditie din centru și locui de vândare pentru țēră și strălnătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V
colțul straua Kálmán.**Requisite de scris** se pot procura de la **Librăria archidieceasă.**

La **Librăria Tipografiei archidieceșane din Sibiu** se află de vândare:

Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvântarea Înaltpreasânției Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Metropolit al Românilor din Ungaria și Transilvania.

Tabela de materii: Polunoșnița de toate zilele. — Polunoșnița Sâmbetei. — Rânduēla Utreniei — Ciasul dintăiu, al doilea și al șeselea. — Rânduēla Obedniței. — Ciasul al nouēlea. — Rânduēla Vecerniei. — Pavecernița cea mică și cea mare. — Slușba sfintei cumeecături. — Cinstitul Paraclis. — Rugăciunile de masă. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostariului. — Troparele învierii, Bogorodicele și ipaoi la cele 8 glasuri. — Troparele morților. — Troparele preste septēmână. — Troparele și Condacele sfinților de obște după rânduēla Sinacsariului. — Bogorodicele troparelor ce se cāntă preste tot anul la Vecernie și la Utrenie. — Sinacsariul pe toate lunile. — Pāschālă, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începēd cu anul 1901 până inclusive 1952. — Explicare despre rubricile Pāschăliei și folosirea acelor. — Însemnarea cum se cetesc Evangeliile Voscesnelor dela Dumineca întâia după Rusalii, a tuturor sfinților, până la a cincia Duminecă din Postul mare, preste toți anii.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat 2 cor., legat în pānză 2 cor. 40 fil., legat în piele roșie cu copcii 4 cor.